

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
«Економіка підприємства та організація підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему: «Конкурентоспроможність підприємства та шляхи її підвищення
(на прикладі ТОВ «Сузір'я стрільця»)»
(назва теми)

Виконавець:

студентка 4 курсу факультету ФЕУП

Петросян Агнеса Артемівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Орленко Ольга Михайлівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. З плином часу, розвитком ринкових структур та ринків, сучасна економіка стає все більш складною системою, яка постійно розвивається. Сьогодні підприємствам дуже важливо забезпечувати належну якість продукції, щоб вони могли бути успішними в умовах ринкової конкуренції.

Питання забезпечення високого рівня конкурентоспроможності підприємств стає все більш актуальним, оскільки є необхідною умовою для успішного утримання позицій бізнесу на внутрішньому та міжнародному ринках. Висока конкурентоспроможність будь-якого підприємства безпосередньо залежить від постійного моніторингу ринкових позицій, аналізу сильних і слабких сторін своїх та конкурентів, а також вміння адаптуватися до змін на ринку.

Зростання бізнес-активності і поява стратегічних неочікуваних ситуацій стимулюють пошук перспективного напрямку розвитку підприємства. Багато науковців і практиків проявляють значний інтерес до цього питання, оскільки конкурентоспроможність має великий вплив на досягнення основної стратегічної мети підприємства – збільшення обсягів продажу товарів і послуг, а отже, максимізації прибутку.

У роботах вітчизняних та зарубіжних науковців значне місце відводиться проблемам створення конкурентних переваг, розробки управлінських рішень, організаційно-економічних механізмів та методів аналізу, оцінці конкурентоспроможності підприємств, а також способам її підвищення. Дослідження цих проблем є дуже значущим і актуальним для розвитку не тільки безпосередньо підприємств, але й загального економічного становища країни.

Метою дослідження є аналіз теоретичних і практичних аспектів конкурентоспроможності та практичне застосування отриманих результатів для визначення рівня конкурентоспроможності ТОВ «Сузір'я стрільця» і розробки стратегії, спрямованої на її підвищення.

Завдання дослідження:

- описати поняття, економічну сутність та складові конкурентоспроможності;
- охарактеризувати фактори впливу на конкурентоспроможність;
- визначити методи оцінки рівня та шляхів підвищення конкурентоспроможності підприємства;
- надати загальну характеристику ТОВ «Сузір'я стрільця»;
- дослідити динаміку основних техніко-економічних показників діяльності ТОВ «Сузір'я стрільця» за 2019-2021 рр.;
- проаналізувати рівень конкурентоспроможності ТОВ «Сузір'я стрільця»;

- запропонувати заходи, спрямовані на підвищення рівня конкурентоспроможності ТОВ «Сузір'я стрільця»;
- обґрунтувати пропозиції щодо підвищення рівня конкурентоспроможності на підприємстві.

Об'єктом дослідження є товариство з обмеженою відповідальністю «Сузір'я стрільця», яке займається дистрибуцією професійного посуду, обладнання, інвентарю та приладдя для ресторанного та готельного бізнесу на території України.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні розробки шляхів підвищення рівня конкурентоспроможності на підприємствах.

Методи дослідження. Для дослідження поняття і сутності конкурентоспроможності та оцінки його рівня у ТОВ «Сузір'я стрільця» були використані методи спостереження та порівняння інформації, метод наукової абстракції, економіко-статистичний та фінансовий аналіз, методи горизонтального та вертикального аналізу, табличний і графічний методи для відображення динаміки показників на підприємстві, а також метод комплексного стратегічного аналізу SWOT.

Інформаційною базою дослідження виступили нормативно-правові документи, монографії, підручники періодичні видання, інтернет-ресурси, внутрішня інформація підприємства ТОВ «Сузір'я стрільця».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (36 найменувань) та 4-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 76 сторінок. Основний зміст викладено на 58 сторінках. Робота містить 20 таблиць та 14 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретико-методологічні основи конкурентоспроможності підприємства»** розглянуто теоретичні аспекти конкурентоспроможності підприємства, фактори впливу, методи оцінки її рівня та шляхи підвищення.

У другому розділі **«Аналіз конкурентоспроможності та основних економічних показників діяльності ТОВ «Сузір'я стрільця»** проаналізовано діяльність і основні техніко-економічні показники ТОВ «Сузір'я стрільця», досліджено наявний рівень конкурентоспроможності підприємства.

У третьому розділі **«Напрями підвищення рівня конкурентоспроможності на підприємстві ТОВ «Сузір'я стрільця»** запропоновано шляхи підвищення рівня конкурентоспроможності ТОВ «Сузір'я стрільця», наведено ефективність комплексу запропонованих заходів.

ВИСНОВКИ

Дослідивши питання конкурентоспроможності підприємства та шляхів її підвищення на прикладі ТОВ «Сузір'я стрільця», можемо зробити висновки, основні з них які:

1. У сучасних умовах ринкової економіки конкуренція є двигуном економічного розвитку. Конкурентоспроможність підприємства визначається його здатністю ефективно виробляти та збувати свою продукцію, забезпечувати її високу якість та кількість, при цьому ощадливо витрачаючи власні та позикові ресурси. Кожна організація потребує ефективного управління конкурентоспроможністю, що визначається багатьма факторами, і вона має велике значення для довгострокового успіху галузі.

2. Ключовими факторами конкурентоспроможності підприємств є висока якість виробництва та управління. Це означає, що компанія має бути спроможною виробляти, продавати і підтримувати конкурентоздатні товари та послуги, які швидко випереджають продукцію конкурентів і задовольняють попит споживачів. Також важливими факторами є оновлення асортиментних груп, пошук нових ринкових сегментів, постійний розвиток і підвищення рівня підприємства протягом усіх процесів його діяльності.

3. Існують різні інструменти та методи управління та оцінки конкурентоспроможності, кожен з яких має свої переваги й недоліки. Ефективність застосування певного методу аналізу залежить від ринкового середовища, в якому функціонує компанія. У роботі були використані методи конкурентного аналізу, експертної оцінки та SWOT-аналізу для оцінки рівня конкурентоспроможності ТОВ «Сузір'я стрільця».

4. На основі даних про рівень розвитку ТОВ «Сузір'я стрільця» і динаміку його основних фінансових показників були зроблені висновки про наявність проблемних місць на підприємстві, можливі шляхи поліпшення роботи товариства та підвищення його ефективності. ТОВ «Сузір'я стрільця» є малим науково-виробничим і комерційним підприємством, яке займається дистрибуцією техніки, посуду та меблів на преміальному сегменті ринку для бізнесів, приватних проєктів та корпоративних клієнтів. Зазначений вид торгівлі характеризується високою конкуренцією, що проявляється не лише у зростанні ринку послуг та кількості відкриття нових компаній, але й у зростаючих вимогах покупців.

5. На основі аналізу фінансово-господарської діяльності ТОВ «Сузір'я стрільця» можемо зробити такий висновок про фінансовий стан підприємства в динаміці за 2019-2021 рр. У ТОВ «Сузір'я стрільця» існує високий ризик втрати платоспроможності, оскільки на кінець 2021 р. лише 19,3 % активів компанії фінансуються за рахунок постійного капіталу і довгострокових зобов'язань, що свідчить про критичний фінансовий стан і великий ризик банкрутства. Показники ліквідності підприємства свідчать про залежність ТОВ «Сузір'я стрільця» від залучених та позикових засобів фінансування. Позитивним фактором є зростання показників ліквідності, платоспроможності і фінансової стійкості в динаміці з 2019 р. по 2021 р.

Отже, підприємство є частково платоспроможним, але необхідно приймати певні рішення для підвищення техніко-економічних показників.

6. З метою дослідження сильних і слабких сторін ТОВ «Сузір'я стрільця», виявлення його потенційних загроз і можливостей було проведено SWOT-аналіз. За результатами було встановлено, що кількість загроз підприємства переважає його можливості. У поєднанні із слабкими сторонами це може спричинити виникнення кризового стану. Також бальним методом було проведено узагальнену оцінку конкурентоспроможності ТОВ «Сузір'я стрільця» при наявності 4-х основних конкурентів. Для цього експертним методом серед проаналізованого ряду факторів оцінки рівня конкурентоспроможності було обрано 7 найбільш важливих і визначено коефіцієнт їхньої вагомості. За результатами дослідження було виявлено, що ТОВ «Сузір'я стрільця» знаходиться на середньому рівні серед конкурентів. З метою вирішення виявлених проблем і покращення рівня конкурентоспроможності підприємству необхідно зосередитися на таких напрямках, як: використання сучасних інформаційних технологій для покращення роботи персоналу та підвищення ринкової позиції та впровадження інтернет-продажів через власний сайт.

7. Управління відносинами з клієнтами є пріоритетним напрямом розвитку ТОВ «Сузір'я стрільця», оскільки воно впливає на імідж і репутацію компанії. У результаті розробки напрямів підвищення конкурентоспроможності для ТОВ «Сузір'я стрільця» було запропоновано вдосконалити CRM-систему компанії відповідно до актуальних потреб робітників, що сприяє ефективній роботі відділів збуту та маркетингу, а також допоможе працівникам надавати більш якісне, оперативне та своєчасне обслуговування всіх наявних та потенційних клієнтів. Розрахувавши окупність інвестицій від впровадження даного заходу, ми дійшли висновку, що вдосконалення CRM-системи ТОВ «Сузір'я стрільця» є необхідним і доцільним заходом, який призведе до збільшення чистого фінансового результату підприємства.

8. Проведений конкурентний аналіз ТОВ «Сузір'я стрільця» свідчить, що головним недоліком товариства є відсутність можливості попереднього перегляду каталогів та здійснення покупок самостійно на сайті компанії. З метою вирішення даної проблеми другим запропонованим напрямом вдосконалення діяльності ТОВ «Сузір'я стрільця» є впровадження продажів через власний веб-сайт. Загальна сума, необхідна для впровадження інтернет-продажів для ТОВ «Сузір'я стрільця» становить 68000 грн., а прогнозований обсяг реалізованої продукції і чистий фінансовий результат підвищаться на 20%. Із впровадженням запропонованих заходів ТОВ «Сузір'я стрільця» отримає загальний економічний ефект у розмірі 15461,09 тис. грн. і підвищить коефіцієнт конкурентоспроможності до 4,87.

Отже, прогнозовані економічні ефекти та узагальнена бальна оцінка конкурентоспроможності ТОВ «Сузір'я стрільця» свідчать про доцільність впровадження розроблених заходів, які можуть підвищити рівень конкурентоспроможності підприємства.